

Sprawozdanie z realizacji
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
ZA ROK 2019

Wykonanie Programu przyjętego na rok 2019,
realizacja zawartych w nim celów, przedstawia się następująco:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także osób zagrożonych uzależnieniem,

Realizacja: W 2019 roku liczba osób zarejestrowanych w Poradni Leczenia Uzależnień kształtowała się następująco:

- w poradni zarejestrowano – 247 osób

1. w szczególności poprzez:

- finansowanie dodatkowych programów psychoterapeutycznych i terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i osób uzależnionych od narkotyków, jak również osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików;
- prowadzenia wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej u pacjentów;
- zakup materiałów edukacyjnych.

- liczba osób zgłaszających się dobrowolnie - 177

- liczba osób skierowanych przez Sąd - 70

- z liczby ogólnej zgłosiło się po raz pierwszy - 72

W 2019r. zakupione zostały w tej poradni usługi nie objęte refundacją w ramach NFZ, a mające na celu prowadzenie terapii podstawowej i pogłębionej przez specjalistów terapii uzależnień i terapeutów uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

W tych ramach funkcjonowały następujące grupy:

- grupa intensywna 50 spotkań, liczba uczestników 36 osób;

- grupa zadaniowa "after care" – 48 spotkań, liczba uczestników 34 osób;

- grupa dla współuzależnionych – 50 spotkań, liczba uczestników 6 osób;

- grupa rozwojowa – 48 spotkań, liczba uczestników 47 osób;

- grupa rozbrajania nałogowych mechanizmów uzależnienia – 50 spotkań, liczba uczestników 57 osób;

- prowadzenia treningu zachowań asertywnych – 60 godzin, liczba uczestników 39 osób;

- grupa terapii pogłębionej – 50 spotkań, liczba uczestników 14 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nabył publikacje o treściach profilaktycznych, które były rozprowadzane wśród mieszkańców podczas inicjatyw o charakterze profilaktycznym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, przede wszystkim poprzez:

- a) realizację zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna – będącego załącznikiem do Programu;*
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (motywowanie do podjęcia terapii odwykowej);*
- c) pomoc psychoterapeutyczną członkom rodzin z problemem alkoholowymi narkotykowym (w tym grupy samopomocowe); fachowe wsparcie dla osób pracujących w tym obszarze;*
- d) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholizmu i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej;*
- e) pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, (działania te wpisują się w profilaktykę selektywną ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka z uwagi na swoją sytuację społeczną, rodzinną lub też środowiskową)*
 - organizowanie obozów i kolonii (półkolonii) z programem terapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym,*
 - działalność świetlic opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, oraz świetlic szkolnych z programem profilaktycznym (wraz z dożywianiem uczestników) a także warsztaty rozwijające zainteresowania,*
 - stworzenie możliwości poszukiwania nowych znajomych w oparciu o wspólne zainteresowania/hobby,*
- f) dostarczenie wiedzy na temat FAS psychologom, pedagogom oraz wszystkim innym specjalistom, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,*
- g) propagowanie postaw prorodzinnych i tworzenie warunków dla realizacji tych postaw (w tym działania na rzecz więzi międzypokoleniowych),*
- h) zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.*

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna za rok 2019.

Od lutego 2011 roku zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej utworzono Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który realizuje zadania nałożone na Gminę przez Ustawę o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie. Dział ten odpowiedzialny jest za realizację w/w programu.

W mieście Kościerzyna uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna na rok 2019, który jest załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kościerzyna na rok 2019.

W 2019r. odbywały się w budynku MOPS spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (6 spotkań), na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kościerzyna.

W styczniu 2019r. zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna został zmieniony skład osobowy **Zespołu Interdyscyplinarnego** zmiana dotyczyła wymiany osobowej przedstawiciela Sądu Rejonowego w Kościerzynie.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019r. wpłynęło łącznie 88 wypełnionych

formularzy **Niebieskich Kart** (wszczętych w 80 rodzinach, łączna liczba osób w rodzinach to 262, w tym 94 dzieci) wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 43;

MOPS – 31;

Służba Zdrowia – 6;

MKRPA – 3;

Oświata – 5.

Spośród wszystkich wszczętych procedur Niebieskich Kart 16 nie było realizowanych ze względu na brak zasadności podejmowania działań (decyzja podjęta została na posiedzeniu grupy roboczej w sprawie lub też na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego). W 2019r. spośród wszystkich realizowanych procedur NK 39 zostało zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W ramach każdej procedury Niebieskiej Karty były zwoływane grupy robocze, które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji w rodzinie oraz ustalenia działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciel MOPS (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, kierownik świetlicy profilaktycznej MOPS, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu. Skład grup roboczych ustalany był na podstawie indywidualnej sytuacji w rodzinie.

Łączną liczbę odbytych grup roboczych można określić na około 220.

Na grupach roboczych wspólnie z osobą, wobec której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, diagnozowano sytuację rodziny, ustalano indywidualny plan pomocy. Ponadto zapadały decyzje dotyczące przekazywania spraw i wniosków do prokuratury lub na policję w celu wszczęcia postępowania dotyczącego znęcania się nad rodziną oraz wniosków o zobowiązania do opuszczenia mieszkania przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. Ponadto podejmowano decyzje o złożeniu wniosków do Sądu Rodzinnego o podjęcie stosowanych działań z uwagi na sytuację dzieci. Członkowie grup roboczych podejmowali również decyzje o skierowaniu poszczególnych członków rodziny do MKRPA.

Przez cały 2019r. systematycznie udzielane było osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe.

W 2019r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wezwał listownie 55 osób, wobec których

istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Osobiście stawilo się 41 wezwanych, przeprowadzono z nimi rozmowy w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie oraz pouczono o odpowiedzialności karnej za takie postępowanie, w 41 przypadkach wypełniono formularz NK-D.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w okresie od września do grudnia 2019r. realizowane były warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, do których przystąpiło 10 osób z terenu miasta Kościerzyna (9 osób zostało zmotywowanych przez członków grupy roboczej).

We wrześniu w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 0-6 lat „Zamiast klapsa” – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice.

W październiku w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 7-11 „słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka”.

W listopadzie 2019r. w Sali Konferencyjnej Kina Remus odbyła się konferencja „Zobaczyć co widoczne – dziecko krzywdzone – interwencja i pomoc”, skierowana do specjalistów zajmujących się tą tematyką z terenu naszego Miasta i Powiatu. Wzięło w niej udział ponad stu specjalistów.

W 2019 roku pracownik socjalny MOPS w jednym przypadku zabezpieczył wspólnie z dzielnicowym i przedstawicielem Służby Zdrowia dziecko w zawodowej rodzinie zastępczej, na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie chronione dla ofiar przemocy w rodzinie, z którego w 2019r. nie skorzystała żadna osoba.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z innymi pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również we współpracy z innymi instytucjami z terenu miasta (placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, policja, PCPR, PPP, PIK, MKRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa) realizował działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta.

W 2019r. odbyły się następujące inicjatywy:

- w dniu 15.01.2019r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadził szkolenie dla pracowników Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie dotyczące wszczynania procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązków związanych z powiadamianiem odpowiednich organów o możliwości popełnienia przestępstwa;
- w dniu 27.01.2019r. pracownik MOPS wziął udział w kolejnym Mini Rajdzie Kaszubskim w ramach obchodów 99 rocznicy wkroczenia Wojsk Polskich do Kościerzyny;
- w dniach 18 – 24 lutego obchodzono „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”, również w MOPS-ie udzielane były porady osobom zgłaszającym się po ewentualną pomoc,

- w dniu 20.02.2019r. Kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczył w spotkaniu Pomorskiego Forum Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Gdańsku na szkoleniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy w rodzinie – „praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury NK wraz ze zmianami w art. 9c”.
- w dniu 22.03.2019r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego brał udział w spotkaniu w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kościerzynie dotyczącym współpracy instytucjonalnej;
- w dniu 29.03.2019r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w NZOZ „Przychodnia” przeprowadził szkolenie dla lekarzy i pielęgniarek dotyczące podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie;
- w dniach 28 i 29 marca w budynku MOPS odbyło się szkolenie dla grupy 20 nauczycieli kościerskich szkół ponadgimnazjalnych w ramach realizacji w swoich szkołach rekomendowanego program profilaktycznego „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”;
- w dniach 10 i 11 kwietnia dwóch wychowawców Świetlicy Profilaktycznej MOPS wzięło udział w szkoleniu w Warszawie nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- udział w Światowym Dniu Zdrowia - 26 kwietnia 2019r. na Rynku Miasta;
- w dniu 15.05.2019r. w Ogrodzie Sensorycznym znajdującym się przy MOPS odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Rodziny – piknik rodzinny;
- w dniu 19.06.2019r. – w budynku MOPS odbyło się szkolenie „PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W PRAKTYCE - ochrona danych osobowych oraz wybrane aspekty pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych”, w którym wzięło udział dwóch pracowników MOPS;
- w okresie letnim na terenie miasta w 3 różnych miejscach odbyły się pikniki profilaktyczne „Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa”, na których poruszany był również problem przemocy w rodzinie;
- w dniu 9 września przypada Światowy Dzień FAS, z tej okazji pracownicy MOPS ubrani byli w specjalne „żółte koszulki z napisem woda tak, alkohol nie” i promowali całkowitą trzeźwość kobiet w ciąży, w ramach tego wydarzenia zostały również przekazane do kościerskich placówek oświatowych specjalne książki „Jak wspomagać dziecko z FASD w edukacji”;
- w dniu 26 września pięciu pracowników MOPS – członków grup roboczych – brało udział w szkoleniu na temat: „Skuteczna realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz współpraca środowisk pomocowych, systemu oświaty, organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości na rzecz rodziny trudnej, konfliktowej, zagrożonej wykluczeniem społecznym”.
- w dniach 2 i 3 października w Świetlicy Profilaktycznej z okazji przypadającego Międzynarodowego Dnia bez Przemocy odbyły się zajęcia profilaktyczne nt. „jak przezwyciężać

oraz opanowywać złość i agresję” oraz „przemoc boli – słuchanie audycji edukacyjnej na temat cyberprzemocy – dyskusja na temat zagrożeń związanych z internetem”;

- w dniu 15 października dwóch pracowników MOPS uczestniczyło w wizycie w nowo otwartym Centrum Pomocy Dzieciom w Gdańsku prowadzonym przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, gdzie przeprowadzono pierwsze rozmowy na temat udziału specjalistów w planowanej konferencji w mieście Kościerzyna;

- w dniu 17 października odbyło się w budynku MOPS spotkanie z pedagogami z wszystkich szkół (podstawowe, ponadpodstawowe) z terenu miasta oraz innymi instytucjami działającymi w obszarze profilaktyki (PIK, PPP, Sanepid) odnośnie działań profilaktycznych planowanych do realizacji

w rozpoczętym roku szkolnym;

- w dniu 24 października dwóch pracowników MOPS – asystenci rodzin – uczestniczyło w szkoleniu w Gdańsku na temat: „Praca z rodziną z problemem uzależnienia. Praca z rodziną z problemem przemocy”;

- w dniach 28 i 29 października trzech członków MKRPA brało udział w szkoleniu w Gdańsku na temat: Przemoc jako objaw problemów rodziny. Przemoc a alkohol – pomoc dorosłym i dzieciom”;

- w dniu 11 listopada pracownicy MOPS czynnie zaangażowali się w przeprowadzenie XII Rajdu Niepodległości;

- w dniu 19.11.2019r. w Sali konferencyjnej Kina Remus odbyła się Konferencja na temat „Zobaczyć co widoczne. Interwencja i pomoc dziecku krzywdzonemu”, która była ostatnim elementem realizowanej w Kościerzynie ogólnopolskiej kampanii “19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, w konferencji wzięło udział ponad 100 specjalistów z różnych instytucji z terenu powiatu kościerskiego;

- w dniu 20 listopada Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadził szkolenie dla grona pedagogicznego w Szkole Branżowej w Kościerzynie na temat wszczynania procedury „Niebieskie Karty”;

- w dniu 24.11.2019r. odbyło się diagnozowanie pięciorga dzieci przez specjalistów pod kątem FAS;

- specjalista pracy z rodziną na spotkaniach z dziećmi i młodzieżą ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przeprowadzał warsztaty dotyczące przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzemocy;

Przez cały 2019r. przy udziale różnych instytucji z terenu miasta oraz lokalnych mediów rozpowszechniane były informacje i materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacji o instytucjach, do których można zgłosić się po pomoc i wsparcie.

Dodatkowo członkowie Grup Roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział

w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach obowiązków służbowych – jako pracownicy instytucji, w których są zatrudnieni.

Realizacja:

Specjalista pracy z rodziną oraz obsługa Punktu Konsultacyjno – informacyjnego ds. Narkomanii za 2019r.

Działania podejmowane przez pracownika punktu w okresie od września do grudnia (3/4 etatu):

- Z indywidualnych porad skorzystało 20 osób;
- z konsultacji 4 osoby;
- z terapii par 2 pary;
- konsultacje telefoniczne oraz interpersonalne z pedagogami szkolnymi dotyczące podejmowania zajęć profilaktycznych oraz problemów wynikających z różnych sytuacji szkolnych dotyczących uczniów,
- udział w spotkaniach grup roboczych;
- współpraca z asystentami rodzinnymi oraz pracownikami socjalnymi;
- we wrześniu odbyły się warsztaty dla mamy i taty – ZAMIAST KLAPSA – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice, obejmowały one łącznie 12 godzin – 3 spotkania po 4 godziny (5,12,19.09.2019r. w godzinach 15.30 – 19.30), w warsztacie wzięło udział 7 osób;
- w październiku odbyły się warsztaty dla rodziców pt. Słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka, obejmowały one 12 godzin – 3 spotkania po 4 godziny (10,17,24.10.2019r. w godzinach 15.30 – 19.30), z warsztatu skorzystało 10 osób;
- 17.10.2019r. odbyło się spotkanie z pedagogami ze szkół z terenu Miasta Kościerzyna;
- 8.11.2019r. pracownik punktu uczestniczył w grupie dla rodziców dzieci niepełnosprawnych uczących się w SOSW w Kościerzynie aby przybliżyć rodzicom temat specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym uczestniczyło 12 osób;
- 11.11.2019r. odbył się kolejny, jak co roku, Rajd Niepodległości, w którym pracownik punktu wziął czynny udział w punkcie i nie tylko, uczestnikami byli dorośli, młodzież oraz dzieci z terenu powiatu kościerskiego;
- Pracownik punktu uczestniczył w przygotowaniach do konferencji, która odbyła się 19.11.2019 roku pt. Zobaczyć co widoczne – dziecko krzywdzone, uczestniczyło w niej ponad 100 osób;

- 25.11.2019r. specjalista z punktu przeprowadził prelekcje na temat FAS dla nauczycieli w Przedszkolu Samorządowym nr 7 dla 23 osób;
- współpraca z pracownikiem Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Kościerzynie w celu przeprowadzenia Konkursu wiedzy na temat HIV/AIDS oraz uzależnień, który odbył się 2.12.2019r., w którym wzięło udział 60 uczniów;
- koordynowanie 5 rodzin w celu diagnozy dzieci z FAS, FASD przeprowadzanej przez specjalistów w ramach środków finansowych z GPPRPA,
- ponadto specjalista z punktu przeprowadził zajęcia na temat sekstingu oraz cyberprzemocy dla dzieci i młodzieży w:
 - ✓ Powiatowym Zespole nr 2 w Kościerzynie, łącznie 456 osób w 17 klasach I (listopad);
 - ✓ Szkole Podstawowej nr 1 w Kościerzynie, łącznie 240 dzieci z I,II,III i IV klasy (listopad, grudzień);
 - ✓ Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 3 klasa III, w której bardzo uwidoczniły się problemy związane z nadużywaniem kontaktów internetowych, 26 uczniów (grudzień);
 - ✓ Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kościerzynie w 2 klasach specjalnych (pełnoletnie osoby), uczniowie zapoznali się z tematyką zagrożeń związanych z poczęciem dziecka zespół FAS (fantom) oraz Zespół Dziecka Potrząsanego (SBS – fantom), w zajęciach aktywnie uczestniczyło 10 osób (listopad).
 - ✓ uczestnictwo w kampanii “19 dni przeciwko przemocy”.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczy 6 członków i w okresie sprawozdawczym odbyła 23 posiedzenia.

W roku 2019 do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie wpłynęło 58 wniosków dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Ponadto rozpatrywano 4 sprawy z końca 2018 r.

Spośród w/w wniosków:

- 28 złożyli członkowie rodziny
- 8 złożyła Komenda Powiatowa Policji
- 6 złożyli członkowie Grupy Roboczej
- 13 wpłynęło z Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie
- 3 złożyli pracownicy socjalni

- 2 złożył kurator
- 2 złożyła osoba obca

Z 62 wniosków procedowanych na posiedzeniach członkowie Komisji postanowili:

- 26 spraw umorzyć (ustawowy upływ czasu, brak objawów nadużywania alkoholu zgodnie z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgon, wyjazd z kraju, z uwagi na brak adresu pobytu bądź przebywania w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego oraz z powodu nie potwierdzenia przez rodzinę nadużywania alkoholu i inne);
- 16 spraw zawieszono z równoczesnym motywowaniem do dokonania zmiany związanej z nadużywaniem alkoholu, skierowaniem do poradni uzależnień celem dobrowolnego leczenia, a następnie po ponownym rozpatrzeniu skierowano do biegłych lub umorzono;
- w 14 sprawach wystąpiono do lekarza psychiatry i psychologa biegłego celem wydania opinii odnośnie uzależnienia od alkoholu;
- w 3 przypadkach wszczęto procedurę “Niebieskie Karty”.
- w 1 przypadku sprawę przekazano do gminy właściwej z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

W roku 2019r. Sąd wydał następujące postanowienia :

- 2 wnioski zostały oddalone przez Sąd,
- w 7 sprawach wydano postanowienie o leczeniu otwartym i nadzorze kuratora,
- w 5 przypadkach terminy spraw wyznaczono na I- III 2020,
- w 5 przypadkach oczekuje się na wyznaczenie terminu posiedzenia Sądu,

Członkowie Komisji w powyższych sprawach występowali 24 razy w charakterze strony, wnioskodawcy do Sądu, na których toczyły się postępowania wobec osób uzależnionych od alkoholu.

Ponadto na posiedzeniach Komisji oprócz rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego opiniowano zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (zaopiniowano 33 postanowienia dot. zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta Kościerzyna).

W dniu 13.09.2019r. członkowie MKRPA brali udział w wyjazdowym szkoleniu do Jastrzębiej Góry do Centrum Terapii Uzależnień – wizyta studyjna – w celu podniesienia kompetencji związanych z wykonywaną pracą.

Poza tym wzięli udział w 2 szkoleniach (maj, październik), gdzie podnosili swoją wiedzę i kompetencje w zakresie zadań gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Pierwsze szkolenie w temacie “Zadania Gminy i innych instytucji w zakresie profilaktyki uzależnień

oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie” drugie “Przemoc jako objaw problemów rodziny. Przemoc a alkohol – pomoc dorosłym i dzieciom”.

Zgodnie z ustawową działalnością profilaktyczną MKRPA:

- była współorganizatorem 3 pikników " Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa", które odbywały się na terenie miasta w okresie letnim, gdzie edukowali rodziców, młodzież oraz dzieci w zakresie profilaktyki uzależnień, a także zachęcali dorosłych uczestników pikników do wypełnienia anonimowej ankiety dotyczącej spożywania alkoholu;
- zleciła przeprowadzenie usługi edukacyjno – szkoleniowej na terenie miasta Kościerzyna pn. “Tajemniczy Klient”, “Zakup kontrolowany”, zwieńczonej szkoleniem dla przedsiębiorców, którzy posiadają pozwolenie na sprzedaż alkoholu.

Do dyspozycji osób dotkniętych przemocą w rodzinie był psycholog, który udzielał w MOPS w 2019 roku wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, odbywając łącznie 212 konsultacji psychologicznych dla 51 osób. Główne tematy poruszane podczas konsultacji:

- problemy rodzinne,
- problemy zdrowotne,
- kryzysy psychiczne,
- problemy wychowawcze,
- uzależnienie,
- problemy zawodowe.

Praca punktu udzielania porad prawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie w 2019 roku.

Porady prawne udzielane były w okresie od 7 stycznia 2019 r. do 23 grudnia 2019 r. średnio cztery razy w miesiącu, w wymiarze pięciu godzin tygodniowo, z wyłączeniem lipca i sierpnia. Skierowane były do członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub przemoc w rodzinie.

Ogółem w okresie sprawozdawczym odbyło się 171 indywidualnych porad i konsultacji prawnych, które obejmowały 124 rodziny, w tym:

- w styczniu – 14 porad (11 rodzin);
- w lutym – 18 porad (12 rodzin);

- w marcu – 10 porad (7 rodzin);
- w kwietniu – 16 porad (11 rodzin);
- w maju – 15 porad (12 rodzin);
- w czerwcu – 18 porad (13 rodzin);
- we wrześniu – 23 porady (17 rodzin);
- w październiku – 23 porady (17 rodzin);
- w listopadzie – 19 porad (13 rodzin);
- w grudniu – 15 porad (11 rodzin).

Spośród osób korzystających z porad i konsultacji prawnych w 98 rodzinach stwierdzono występowanie problemów alkoholowych lub przemocy w rodzinie.

W trakcie porad i konsultacji prawnych sporządzono 56 projektów pism procesowych/urzędowych, w tym:

- pozew/odpowiedź na pozew w sprawie o rozwód/separację – 12;
- pozew o alimenty/podwyższenie alimentów/obniżenie alimentów/uchylenie alimentów – 5;
- pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej – 2;
- pozew o ustalenie/zaprzeczenie ojcostwa – 3;
- wniosek do prokuratora o zaprzeczenie ojcostwa – 1;
- wniosek o eksmisję (art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) – 5;
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – 1;
- wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej – 5;
- wniosek o ustalenie kontaktów z dziećmi – 3;
- wniosek o ustalenie miejsca pobytu małoletnich dzieci – 3;
- wniosek o stwierdzenie nabycia spadku/odrzucenie spadku – 3;
- wniosek o ubezwłasnowolnienie – 2;
- wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody pacjenta – 2;
- skarga na czynności komornika – 1;
- inne pisma procesowe/urzędowe w toku postępowań sądowych/administracyjnych/egzekucyjnych – 8.

Działalność Świetlicy Profilaktycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie za rok 2019.

W 2019 roku ze świetlicy skorzystało łącznie 46 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 lat z następujących kościerskich szkół:

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1;
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2;
Zespół Szkół Publicznych nr 1;
Zespół Szkół Publicznych nr 2;
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3;
Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy.
Prywatna Szkoła Podstawowa MONTESSORI

Świetlica Profilaktyczna wchodzi w skład Działu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,. W świetlicy opiekę nad dziećmi sprawowało w minionym roku dwóch pedagogów: kierownik Świetlicy Profilaktycznej oraz wychowawca świetlicy (w godzinach 10.00-18.00).

Kadra placówki brała udział w następujących szkoleniach:

- „Planowanie pracy z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej” oraz „Tworzenie planu pomocy dziecku jako skuteczne narzędzie pracy” zrealizowane w ramach projektu „Dla rodziny”-doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- “Zobaczyć, co widoczne dziecko krzywdzone” – interwencja i pomoc.
- Praca z dzieckiem z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą organizowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- FAS – diagnoza i wsparcie dla rodziców.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży (w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych), a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych w szczególności poprzez:

- a) *odbywanie stosownych szkoleń przez nauczycieli, wychowawców, pedagogów, innych specjalistów oraz rodziców, mających na celu rozpoznanie zagrożeń i wczesną interwencję, jak też wspieranie kompetencji rodziców poprzez:*
 - *dostarczanie wiedzy na temat alkoholu, narkotyków i dopalaczy,*
 - *pogłębienie świadomości rodziców w zakresie roli rodziny i kontaktów z dzieckiem,*
 - *propagowanie wśród nauczycieli i rodziców informacji o serwisie pomocowym,*
 - *kształtowanie umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożeń,*
 - *podnoszenie umiejętności nawiązywania kontaktu pomocowego,*
- b) *organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców, jak również przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych. Działania te wpisują się w profilaktykę uniwersalną ukierunkowaną na całe populacje i powinny uczyć młodych ludzi jak przeciwstawiać się presji wywieranej przez otoczenie, jak przeciwdziałać namowom do palenia tytoniu, picia alkoholu i używania narkotyków. Winny też rozwijać poczucie własnej wartości oraz poczucie bycia potrzebnym. Celem działań jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.*
- c) *propagowanie i prowadzenie zajęć angażujących dzieci i młodzież w alternatywne wobec uzależnień formy spędzania wolnego czasu z ukierunkowaniem ich aktywności na wolność wobec środków uzależniających. Działania te mają pozwolić na zbudowanie pewności siebie i wyrabianie w dzieciach i młodzieży umiejętności rozwiązywania problemów i właściwej komunikacji, a także rozwój osobisty. Zapewnienie warunków, w tym miejsc rekreacji, do spędzania wolnego czasu w sposób społecznie pożądany;*
- d) *diagnozowanie i badanie problemu wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców;*
- e) *uświadamianie szkodliwości używania alkoholu i narkotyków – współpraca z mediami;*
- f) *prowadzenie kampanii edukacyjnych i prewencyjnych, skierowanych do dorosłych i do młodzieży, głównie w wieku, w którym rozpoczyna się kontakt z alkoholem i narkotykami;*
- g) *prezentowanie sztuk teatralnych i innych przedsięwzięć artystycznych propagujących postawy trzeźwościowe, organizowanie, uczestniczenie w imprezach kulturalnych, sportowych i integracyjnych oraz innych działaniach promujących społecznie pożądane spędzanie wolnego czasu jak i wolność od uzależnień;*
- h) *promowanie sportowo - turystycznych form działalności profilaktycznej (obozy sportowo- integracyjne), pozalekcyjne i klubowe zajęcia sportowe;*
- i) *edukacja, szkolenia oraz działania kontrolne i interwencyjne mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia; monitorowanie pubów, dyskotek i innych miejsc wskazywanych przez młodzież jako niebezpieczne;*
- j) *prowadzenie systemu informacji o działaniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych promocja, zdrowego stylu życia;*
- k) *podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców*

W każdej kościerskiej szkole podstawowej i ponadpodstawowej odbywały się zajęcia profilaktyczne propagujące wiedzę o szkodliwości spożywania alkoholu, promujące beзнаłogowy tryb życia, jak również wyposażające uczniów w umiejętności mówienia nie wobec nałogów. Celowi temu służyły liczne kampanie, pikniki, inscenizacje, szkolne dni profilaktyki i promocji zdrowia, szkolne dni sportu oraz konkursy wiedzy, literackie, plastyczne. Również warsztaty i koła zainteresowań.

Często stosowaną formą przekazywania dzieciom i młodzieży wiedzy z omawianego tu zakresu

były pogadanki na temat wpływu alkoholu i narkotyków na zdrowie, psychikę rodziny, na przemoc i przestępczość wśród nieletnich, agresję między rówieśnikami, jak i potrzebę koleżeństwa i tolerancji jako właściwych relacji rówieśniczych, spotkania psychoedukacyjne prowadzone w szkołach m.in. przez wychowawców, przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, specjaliści pracy z rodziną MOPS. Prowadzone były lokalne programy profilaktyczne oraz programy antynikotynowe.

Poszerzono też zasoby biblioteczne jak i filmoteki, emitowano filmy o tematyce uzależnień. Prowadzone były też warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne z profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, asertywności oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Kolportowano wśród młodzieży i rodziców ulotki o treści antyalkoholowej, antyuzależnieniowej i antyprzemocowej.

W kościerskich szkołach, w wybranych klasach szkół podstawowych oraz gimnazjum, był realizowany program Unplugged.

Innym przedsięwzięciem w ramach działań profilaktycznych i edukacyjnych było zaproszenie wykonawców ze spektaklami poruszającymi problem ryzykownych zachowań wśród dzieci.

Spektakle profilaktyczne były prezentowane ze środków Pełnomocnika Burmistrza - 4 spektakle profilaktyczne pt. " Ciamajda" dla około 1000 dzieci szkolnych z terenu miasta Kościerzyna, wystawianych przez teatr Kurtyna w dniu 12.06.2019r.

W okresie letnim od 22.08-31.08.2019r dla 50 dzieci ze szkół podstawowych, pochodzących z rodzin dotkniętych dysfunkcją alkoholową sfinansowano profilaktyczny obóz letni w miejscowości Murzazichle. Na obozie duży nacisk położono na ukazywanie społecznie akceptowanych sposobów na życie.

W ramach tego zadania finansowane są popołudniowe świetlice profilaktyczne w ZSP nr 1 i 2.

Pracownik w punkcie konsultacyjnym ds. narkomanii w MOPS pomagał rodzinom w zakresie diagnozy problemów młodzieży i wskazywał możliwe drogi ich rozwiązania.

W zakresie realizacji omawianego celu przekazano również środki na działania o charakterze profilaktycznym, które były realizowane m.in. w postaci: warsztatów dla rodziców, inicjatyw sportowych jako alternatywnych metod spędzania czasu wolnego młodych ludzi, zajęcia na boiskach orlik i boisku wielofunkcyjnym przy szkołach podstawowych, w KDK zagwarantowano dzieciom półkolonie letnie oraz kolonie zimowe, współfinansowano zmagania rekreacyjne podczas obchodów kolejowego dnia dziecka.

We wrześniu w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 0-6 lat „Zamiast klapsa” – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice.

W październiku w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 7-11 „słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka”.

W listopadzie 2019r. w Sali Konferencyjnej Kina Remus odbyła się konferencja „Zobaczyć co widoczne – dziecko krzywdzone – interwencja i pomoc”, skierowana do specjalistów zajmujących się tą tematyką z terenu naszego Miasta i Powiatu. Wzięło w niej udział ponad stu specjalistów.

W dniach 28 i 29 marca w budynku MOPS odbyło się szkolenie dla grupy 20 nauczycieli kościerskich szkół ponadgimnazjalnych w ramach realizacji w swoich szkołach programu rekomendowanego **„Szkolna Interwencja Profilaktyczna”**. Dodatkowo w grudniu przeprowadzono dla tych nauczycieli spotkanie superwizyjne dotyczące realizacji tego programu w szkołach.

Światowy Dzień Zdrowia - 26 kwietnia 2019r. na Rynku Miasta;

W dniu 15.05.2019r. w Ogrodzie Sensorycznym znajdującym się przy MOPS odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Rodziny – piknik rodzinny;

W okresie letnim na terenie miasta w 3 różnych miejscach odbyły się pikniki profilaktyczne „Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa”.

W dniu 9 września przypada Światowy Dzień FAS, z tej okazji pracownicy MOPS ubrani byli w specjalne „żółte koszulki z napisem woda tak, alkohol nie” i promowali całkowitą trzeźwość kobiet w ciąży, w ramach tego wydarzenia zostały również przekazane do kościerskich placówek oświatowych specjalne książki „Jak wspomagać dziecko z FASD w edukacji”;

W dniu 24.11.2019r. odbyło się diagnozowanie pięciorga dzieci przez specjalistów pod kątem FAS.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, między innymi poprzez:

- a) umożliwianie dostępu do szkoleń i podwyższania kwalifikacji przedstawicielom różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami z problemem alkoholowym, uzależnienia od narkotyków i członkami ich rodzin;*
- b) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla organizacji zajmujących się członkami rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków;*
- c) wspieranie inicjatyw służących poszerzaniu wiedzy o zagrożeniach nalogami oraz innych działań propagujących zajęcie i postawy pro trzeźwościowe, jak również działań mających na celu ograniczanie zjawisk patologicznych;*
- d) współpraca ze środowiskami kościelnymi, policją, strażą miejską oraz innymi organizacjami, stowarzyszeniami, a także instytucjami na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, redukcji szkód, jak również pomocy w dożywianiu, ograniczaniu zagrożeń dla życia (ogrzanie) i profilaktycznym oddziaływaniu na osoby dotknięte chorobą alkoholową, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia;*
- e) pomoc stowarzyszeniom i klubom abstynenckim.*

W dniu 13 września 2019r. 35 przedstawicieli różnych instytucji z terenu naszego miasta – kuratorzy sądowi, dzielnicowi, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, członkowie MKRPA -

uczestniczyło w całodniowej wizycie **studyjnej** w Centrum Terapii Uzależnień w Jastrzębiej Górze w celu podniesienia kompetencji związanych z wykonywaną pracą.

W ramach omawianego celu dofinansowano inicjatywy Organizacji Pozarządowych z Miasta Kościerzyna, które zostały określone wnioskami złożonymi do ogłaszanego corocznie konkursu Burmistrza Miasta Kościerzyna. Zadania te obejmowały głównie zakres: sportu, profilaktyki i ochrony zdrowia, które ściśle związane były z profilaktyką uzależnień i wpisywały się w założenia NPZ.

5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, np. CIS, Kluby Pracy, Klubu Integracji Społecznej, Prace Społecznie Użyteczne.

W minionym roku jeszcze nie realizowano – brak CIS.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zawartych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 15 tejże ustawy, jak również występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Należyte reagowanie na stwierdzone przypadki złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, a także naruszenie przepisów dot. reklamy napojów alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła czynności wyjaśniające w jednej sprawie, w której istniało podejrzenie łamania ustawy. Sprawa ta została zgłoszona do protokołu w Komendzie Powiatowej Policji.

Kościerzyna, luty 2020 r.

Pełnomocnik Burmistrza Miasta
ds. Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych

Sylwia Trzebiatowska – Głok